

Portret tedna

Miha Kordiš

Študent, ki je okupiral filozofsko fakulteto

ŠTUDENT četrtega letnika ljubljanske filozofske fakultete

Med letoma 2004 in 2008 je GIMNAZIJO obiskoval v Škofji Loki

Aktiven v KLUBU škojeloških študentov

Občasni ORGANIZATOR dogodkov v škojeloškem klubu Ostriga

Član in podpornik številnih INICIATIV – od Fronte prekercev do Odprte fronte proti funkcionarjem

Nekoč VODJA **Ateljeja Clobb**

Mario Belovič

Miha je aktivist gibanja Mi smo univerza, študent 4. letnika. Z baretko, dolgimi lasmi, reinkarniran Che Guevara. V sredo je vodil drugo okupacijo filozofske fakultete v njeni zgodovini, akcija pa se širi še na druge fakultete. Kot karizmatičnega vodjo ga na spletu najdemo poslikanega ob rdeči sovjetski zastavi s srpom in kladivom. Prototip ali stereotip revolucionarja. Zaradi lažje personalizacije gibanja, s katero se hranijo mediji, ki z veseljem zaužijejo osebne zgodbe, je postal nekakšni vodja ali vsaj prvi glas gibanja. A bolj kot kompleksen odnos množice s svojim voditeljem, ki to mogoče celo (še) ni, je zanimiv drug družbeni fenomen, ki smo mu priča.

So se študentje, avantgardna sila moder-

nih družbenih gibanj, res dvignili ali gre za protestniško folkloro, ki se pozimi, če smo cinični, izpred borze seli v druge, bolj ogrevane institucije oblasti? Je to le reakcija na strah pred prihodnostjo, da po koncu študija ne bo služb? Gre za svojevrsten politični karneval ali za prvo fazo družbene spremembe? In če, kakšne? Je znotrajsistemska ali bo prebila in spremenila obstoječe okvire družbe in države?

Če sledimo ključni premisi gibanja: to ne želi zasesti, olastniniti fakultete, temveč vanjo znova naseliti polnokrvne študente, jo napraviti za svojo, mislečo, predvsem pa avtonomno, kot je to mislil Kant. »Cilj je doseči sistem izobraževanja in teoretske produkcije, ki si bo sposoben zamišljati zgodovinske alternative družbenopolitičnemu sistemu, ki temelji na socialni neenakosti, konkurenčnosti, tehnokratskem elitizmu in podjetniškem idiotizmu.« Kot ideološko alternativo gibanje ponuja načela egalitarnosti, solidarnosti in neposredne demokracije.

Gre torej vsaj za umno razpiranje političnoekonomskega imaginarija, boj za pravi intelektualni forum, ki dovoljuje avtonomno mišljenje, izmenjavo mnenj in seveda besed ter nasprotno. Za začetek bi gibanje to storilo na univerzi, ki je to tradicijo, bodimo poštenu, marsikje izgubila še pred bolonjsko reformo, drugod pa jo je obdržala tudi po njej. Čeprav – res je – ni nujno, da jo bo tudi obranila. In to bi bila družbena katastrofa; slaboumne generacije študentov namreč ne odpravi nobena gospodarska rast. Pa gre pri gibanju še za kaj več?

Brez skrbi zaradi pretiranih anahronizmov lahko potegnemo vzporednico s prvim študentskim gibanjem in okupacijo fakultete leta 1971. Obakrat sta se srečali in sodelovali dve silnici. V času liberalne Kavčičeve vlade so sindikalistične interesne reakcije študentov, ki so se uprli učinkom neke druge reforme visokošolskega prostora, prešle v kritiko svetovnih družbenih razmer. Tokrat se zdi, da se je zgodilo obratno; da je globalna kritika družbenih razmer postala interesno artikulirana. Poleg sprememb na globalni ravni študenti tudi zdaj zahtevajo svoj boljši (materialni) status: polno štipendiranje, brez šolnin. Kot takrat tudi aktualni reformi očitajo pretiran, utilita-

ristični liberalizem, in to pri družbeni svetinji; produkciji intelektualcev, ki jo v bistvu ukinja. Takšna dialektika je pravzaprav brezpredmetna. Vsak premik v družbenem redu sproži osebni interes posameznika ali skupine. Hinnavsko in nepravilno bi bilo, če bi jim očitali, da zadnjo akcijo študentov določajo interesi njihove družbene skupine, skriti za skrbmi zaradi globalnega kapitalizma.

Obakrat sta študentski gibanji trčili na osnovni problem in tudi v tem sta si v temeljih podobni: gre za politični karneval, začasni ritualni obrat družbenega reda in družbenih vlog, s funkcijo, da so si študentje dali duška, dobili svoj radio, kakšno štipendijo več in še kaj, nato pa so se vrnili v svoje dokaj udobne družbene vloge ali pa je na delu skupnost, *communitas*? So izzvali obstoječo socialno strukturo, cel splet družbenih položajev in statusov in vstopamo v fazo družbene spremembe, zasedba fakultete pa je le ritual prehoda?

Začetki akcije, ki poteka, dopuščajo drugo možnost, lahko jo je misliti. Lahko pa že rečemo, da akcija ne ruši sistema, temveč zahteva njegovo adaptacijo. Aktivisti so v sredo dogradili skupnost enakih tovarišev, povezanih s humanistično vezjo, ki je ne določajo običajne značilnosti družbene hierarhije niti voditeljstvo. Temelje so postavili Nevidni delavci sveta. Za zdaj je ta videti kot skupnost, v nekaterih elementih podobna hipijskim komunam. Bo ostalo pri spontani skupnosti, ki je fiksirana na dogodek, zasedbo fakultete, se bo skupnost preobrazila v socialni sistem ali pa bo gibanje ostalo ideološka skupnost, ki bo proizvajala družbene utopije? Kakorkoli, gre le za fazo družbene spremembe, ki se razvija, ne za njeno stanje. Zdaj sledi reakcija obstoječe socialne strukture, ki lahko sproži še večje revolucionarno stremljenje. Se lahko zgodi, da se zgodovina obeh gibanj ponovi kot farsa, gibanje pa zbledi, kot spomin na hipije, propadlo anti-kulturo, ki se je utopila v lastni nezmožnosti spremeniti svet, zato se je vanj z muko vrnila? Seveda. Vsaj do zdaj je bilo tako. Daleč pa je od tega, da je to edini od možnih svetov, še daleč pa ni najboljši vseh možnih – tudi to je treba začeti misliti, če z družbenimi spremembami mislimo resno.